

Standpunt stichting verleden in zicht over het expertisecentrum

Het ministerie van VenJ vroeg VIZ op 11 januari naar een reactie op de opzet van het expertisecentrum. Hierover heeft het bestuur van VIZ vergaderd en komt tot de volgende reactie.

Het ministerie stelt een expertisecentrum voor

Met ministerie denkt aan een centrum dat hulp bij zoeken door afgestanen en het borgen van cultureel erfgoed. Het Inea wordt genoemd als voorbeeld. In 2023 was VIZ betrokken bij een offertebeoordeling van bedrijven die hiervoor de opzet wilden maken. Dit is door het ministerie stopgezet. VIZ heeft informatie over Inea ingewonnen. VIZ heeft haar belangrijkste doelstellingen hiernaast gelegd.

Cultureel erfgoed

1. Een plek voor het borgen van cultureel erfgoed kan het Nationale Archief in samenwerking met databank, informatie zoals verzameld door Verleden in Zicht en andere belangenorganisaties. Hier is geen apart expertisecentrum voor nodig.
2. **Ongehinderde toegang tot alle dossiers**
VIZ ijvert voor ongehinderde toegang tot alle dossiers met informatie over de binnenlands afgestanen en geadopteerden. Het Nationaal Archief neemt nu de dossiers van de Raad voor Kinderbescherming over. Er is tijdens overleg met VIZ toegezegd dat afgestanen in het NA hun eigen dossier ongehinderd kunnen inzien. Het Ministerie probeert nu alle overige dossiers van particuliere instellingen, waaronder die van het Fiom daar ook onder te brengen. Dit zijn belangrijke stappen. Als dit klaar is dan kan onze achterban alle overgebrachte dossiers inzien. Een apart expertisecentrum is voor deze activiteit niet nodig.
3. **Naamswijziging afgestanen**
VIZ wil dat afgestanen hun voornaam en/of geslachtsnaam kunnen veranderen conform het besluit geslachtsnaamwijziging nazaten van tot slaaf gemaakten waarbij alle hieruit voortvloeiende te maken kosten worden vergoed. Voor deze activiteit is eveneens geen expertisecentrum nodig.
4. **Psychosociale hulp vergoeden via declaratie**
Voor psychosociale hulp voor afgestanen kan een regeling in de Wet regeling langdurige zorg kunnen worden opgenomen. Hierin moet staan dat 100% van de kosten kunnen worden gedeclareerd bij de zorgverzekeraar. Voor deze activiteit is geen expertisecentrum nodig.

VIZ ziet geen toegevoegde waarde voor een expertisecentrum

Wij willen dat

- Alle archieven/dossiers bij het NA terecht komen,
- Formeel juridische naamswijziging en terugdraaien adoptie via maatregelen/ wettelijke regelingen laagdrempelig toegankelijk wordt voor afgestanen
- Kosten van psychosociale hulp benodigd door onze achterban bij de zorgverzekeraar gedeclareerd kunnen worden

Verleden in Zicht heeft in al haar contacten met de minister voor rechtsbescherming en het vooronderzoek bij AEF herhaald benadrukt dat de achterban geen behoefte heeft aan een expertisecentrum. De achterban heeft wel nood aan snelle en goede facilitering van de voornoemde deelonderwerpen.

VIZ verzoekt het geld benodigde voor ontwerpfasen, onderzoeksbureaus etc. voor een (in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid) te ontwikkelen expertisecentrum te gebruiken voor het tenuitvoerleggen van de concreet benoemde behoeften beschreven onder de punten 1 t/m 4.